

XVI. évfolyam, 20. szám, 2013

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVI. évfolyam, 20. szám, 2013

Megjelenik kéthetente
2013. október 24.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Tikász Ildikó Edit
tikasz.ildiko.edit@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék termelői ára.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	7
Nemzetközi piaci információk.....	11
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	13
Nemzetközi piaci információk.....	17
CUKORPIACI JELENTÉS.....	18
Agrárpolitikai Hírek.....	19

ÖSSZEFOGLALÓ

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a búza fronthavi jegyzése 250-255 USD/tonna között hullámzott október első felében. A kukorica legközelebbi lejáratra szóló ára – kisebb megszakításokkal – továbbra is mérséklődik: a termény kontraktusaival 175 USD/tonna alatt kereskedtek a hónap közepén.

Az AKI PÁIR adatai szerint a magyarországi fizikai piacokon tonnánként 45 ezer forintért kínálták az étkezési búzát, 43 ezer forintért a takarmánybúzát és 40 ezer forintért a takarmánykukoricát 2013. október 7-13. között.

Akár 1,5 millió tonna napraforgómag-termésre is számíthatunk az idén Magyarországon, a hazai feldolgozás igényeit figyelembe véve így közel 700-800 ezer tonna napraforgómagot kell a külfiacon helyet találni.

Az AKI PÁIR adatai szerint az újtermésű napraforgómagot valamivel 90 ezer forint/tonna alatt kínálták a gazdák szeptemberben és október elején.

A londoni árutőzsdén a fehércukor legközelebbi határidőre szóló jegyzése 513,8 dollár/tonna volt október közepén, ami 6,7 százalékos emelkedést jelent az egy hónappal korábbi árhoz képest. A New York-i árutőzsdén a nyerscukor 2014. márciusi határidőre szóló jegyzése 11,5 százalékkal 430 dollár/tonnára, a 2014. májusi határidőre szóló jegyzése 10,3 százalékkal 424 dollár/tonnára emelkedett október közepén.

GABONAPIACI JELENTÉS

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) megszakadt a szeptember közepe óta tartó trend, október kezdetétől nem nőtt tovább a búza tőzsdei ára. A termény fronthavi jegyzése ugyanakkor csökkenni sem kezdett, hanem inkább 250-255 USD/tonna között hullámozott a hónap első felében. Ennek oka, hogy a búza árára pozitív és negatív tényezők egyaránt hatottak a vizsgált időszakban. Kanadában, ahol a végéhez közelít a termény betakarítása, a tavalyinál 4 millióval több, akár 31 millió tonnát is meghaladó búza kerülhet idén a raktárakba. Ez komoly exportversenyt eredményezhet az észak-amerikai kontinensen, nyomást gyakorolva a termény világpiacon. Továbbá, az igen változékony időjárás miatt a fekete-tengeri régió 2014. évi vetésterületével kapcsolatos aggodalmak is alábbhagytak, miután a tőzsdék már beárazták a területcsökkenést. Ezzel szemben a betakarítás előtt álló déli félteke legnagyobb búzaexportőrénél, Ausztráliában aszály rontja a hozamkilátásokat, míg Argentínában a tavalyi gyenge termés miatt gyakorlatilag elfogyott az ótermésű búza. A dél-amerikai országban ezért a termény belpiaci ára 600 USD/tonnára emelkedett. A párizsi árutőzsdén (*MATIF*) a nemzetközi tendencia mellett az észak-afrikai országok európai búza iránti rendkívül élénk kereslete miatt a termény fronthavi jegyzése egy hónap alatt 7 százalékkal 200 euró/tonnára emelkedett október 17-én. Az Európai Bizottság adatai alapján az EU 2013. július 1. és október 15. között 8 millió tonna búza (durum nélkül) kivitelére adott engedélyt, az egy évvel korábbi 4,7 millió tonnával szemben.

A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a szeptember eleje óta tartó stagnálást követően – az európai változásokat követve – 2 százalékkal 47 ezer forint közelébe nőtt a decemberi szállítási búza jegyzése. Az AKI PÁIR adatai szerint a magyarországi fizikai piacokon tonnánként 45 ezer forintért kínálták az étkezési búzát 2013. október 7-13. között, az egy évvel korábbi ár 68 százalékaért. A takarmánybúza termelői ára 43 ezer forint/tonna volt ugyanakkor, 35 százalékkal alacsonyabb, mint a múlt év azonos időszakában.

A kukorica legközelebbi lejáratra szóló ára – kisebb megszakításokkal – továbbra is mérséklődik: a termény kontraktusaival 175 USD/tonna alatt kereskedtek október közepén Chicagóban. Az USA-ban ugyanis a száraz időjárás miatt gyors ütemben zajlik a kukorica betakarítása, a termény hozama pedig úgy tűnik, a korábbi várakozásoknál kedvezőbben alakul. Egyes előrejelzések akár 10 tonna/hektár termésátlagot sem tartanak kizárt-

nak az USA mezőgazdasági minisztériuma (*USDA*) hivatalos, 9,75 tonna/hektár előrejelzésével szemben. Így akár a rekordnak számító 362 millió tonnát (tavaly 274 millió tonna) is meghaladhatja a raktárakba kerülő kukorica mennyisége az észak-amerikai országban. A gazdák azonban ilyen alacsony áron vonakodnak értékesíteni a terményt és a betakarítás során is inkább a sokkal kedvezőbb árú szójababot részesítik előnyben. Az Amerikai Egyesült Államok pénzügyi vitája miatt leálló közigazgatási intézmények (többek között az *USDA*) adat szolgáltatásának elmaradása miatt csökkent a piac átláthatósága, így a kukorica piaci árának alakulásában ezek az információk kisebb szerepet tölthettek be október első felében. Feltételezések szerint Kína, kihasználva a terményforgalom hivatalos nyomon követésének a hiányát, valamint az alacsony kikötői árakat, hatalmas mennyiségű árut vásárolt fel a Mexikói öbölben. A vizsgált időszakban a kukorica tőzsdei ára nyomást gyakorolt az a hír is, amely szerint az USA Környezetvédelmi Hivatala (*EPA*) előreláthatóan 10 százalékkal csökkenteni fogja az etanol kötelező bekeverési arányát 2014-ben. Ez a számítások szerint akár 13 millió tonna keresletkiesést is jelenthet a bioetanol-üzemek részéről. A *MATIF*-on a kukorica fronthavi jegyzése 4 százalékkal 174 euró/tonnára emelkedett október 2-17. között. Nagyon élénk a terményforgalom az európai kikötőkben, az Európai Bizottság 2013. július 1. és október 15. között 1,3 millió tonna kukorica kivitelére adott engedélyt, közel 1 millió tonnával többre, mint egy évvel korábban.

A BÉT-en az európai trendet követve a kukorica novemberi jegyzése tonnánként 2 ezer forinttal (5 százalékkal) 42,5 ezer forint/tonnára emelkedett október 1-17. között. Magyarországon ugyanakkor a vártnál kedvezőbb eredményeket mutat a kukorica betakarítása: a *Strategie Grains* a korábbi 5,8 millió tonnára becsült kibocsátást 6,3 millióra korrigálta az októberi jelentésében, míg a *Coceral* 6,7 millió tonnára jelezte hazánk ez évi kukoricatermését.

Az AKI PÁIR adatai szerint a takarmánykukorica termelői ára a fizikai piacokon a 40. héten (2013. szeptember 30. – október 6.) érte el a legalacsonyabb szintjét, ekkor tonnánként 38 ezer forintért (egy évvel korábban 64 ezer forint/tonna) vásárolták fel a terményt a gazdáktól. Egy héttel később már 4 százalékkal magasabb áron, 40 ezer forintért lehetett beszerezni a takarmánykukoricát, ami az előző év azonos időszakához képest még mindig 37 százalékkal alacsonyabb árat jelent.

Agrárpolitikai Hírek

- Október 16-án megkezdődött az egységes terület-alapú támogatás kifizetése mintegy 180 ezer gazda

számára, akik most a teljes támogatás 50 százalékát kapják meg. A támogatás összege hektáronként mintegy 69 ezer forint, a múlt évi hektáronkénti 61 ezer forinttal szemben.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2013. 40. hét	2013. 41. hét	2013. 41. hét / 2013. 40. hét százalék
Étkezési búza	tonna	13 741	6 756	1 017	20 736	21 514	104
	HUF/tonna	45 307	44 379	41 329	44 412	44 827	101
Takarmánybúza	tonna	1 232	1 180	-	5 067	2 412	48
	HUF/tonna	43 077	42 457	-	42 890	42 774	100
Takarmánykukorica	tonna	12 246	18 092	1 656	28 063	31 995	114
	HUF/tonna	41 721	38 988	36 553	38 222	39 908	104
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	1 181	33	3
	HUF/tonna	-	-	-	44 315	40 007	90

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

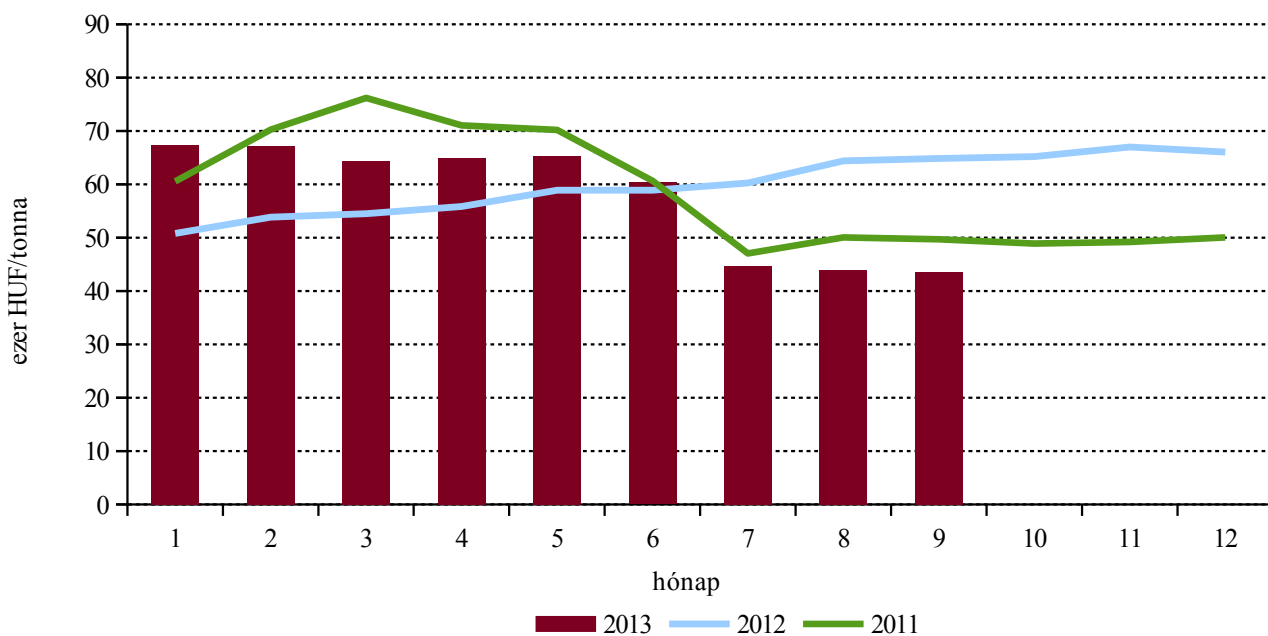
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2012. 41. hét	2013. 40. hét	2013. 41. hét	2013. 41. hét / 2012. 41. hét százalék	2013.41. hét / 2013.40. hét százalék
Étkezési búza	tonna	9 969	20 736	21 514	216	104
	HUF/tonna	65 696	44 412	44 827	68	101
Takarmánybúza	tonna	3 748	5 067	2 412	64	48
	HUF/tonna	66 251	42 890	42 774	65	100
Takarmánykukorica	tonna	20 749	28 063	31 995	154	114
	HUF/tonna	63 595	38 222	39 908	63	104
Takarmányárpa	tonna	169	1 181	33	20	3
	HUF/tonna	61 239	44 315	40 007	65	90

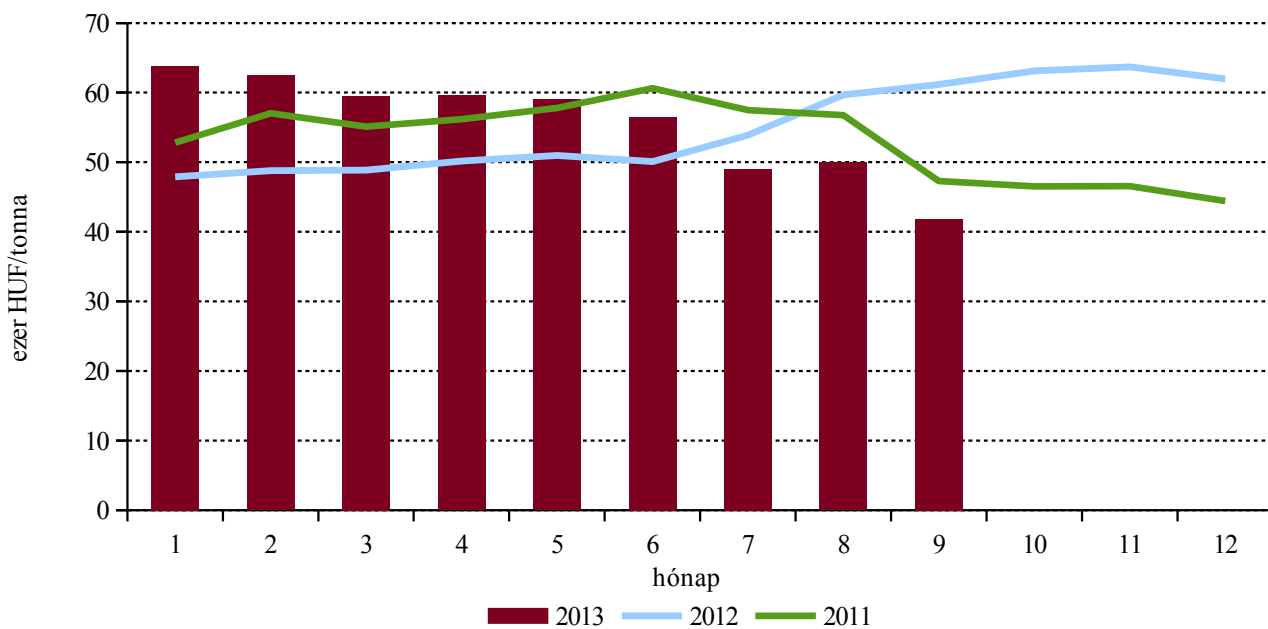
Forrás: AKI PÁIR

1. ábra: Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

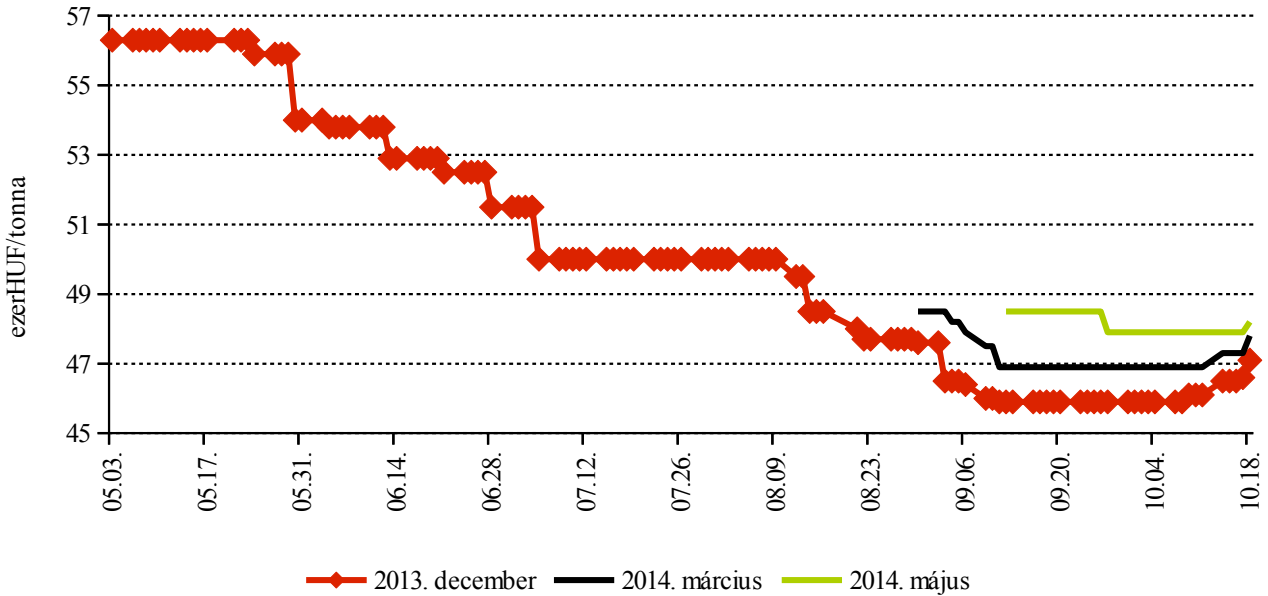
2. ábra: A takarmánykukorica termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

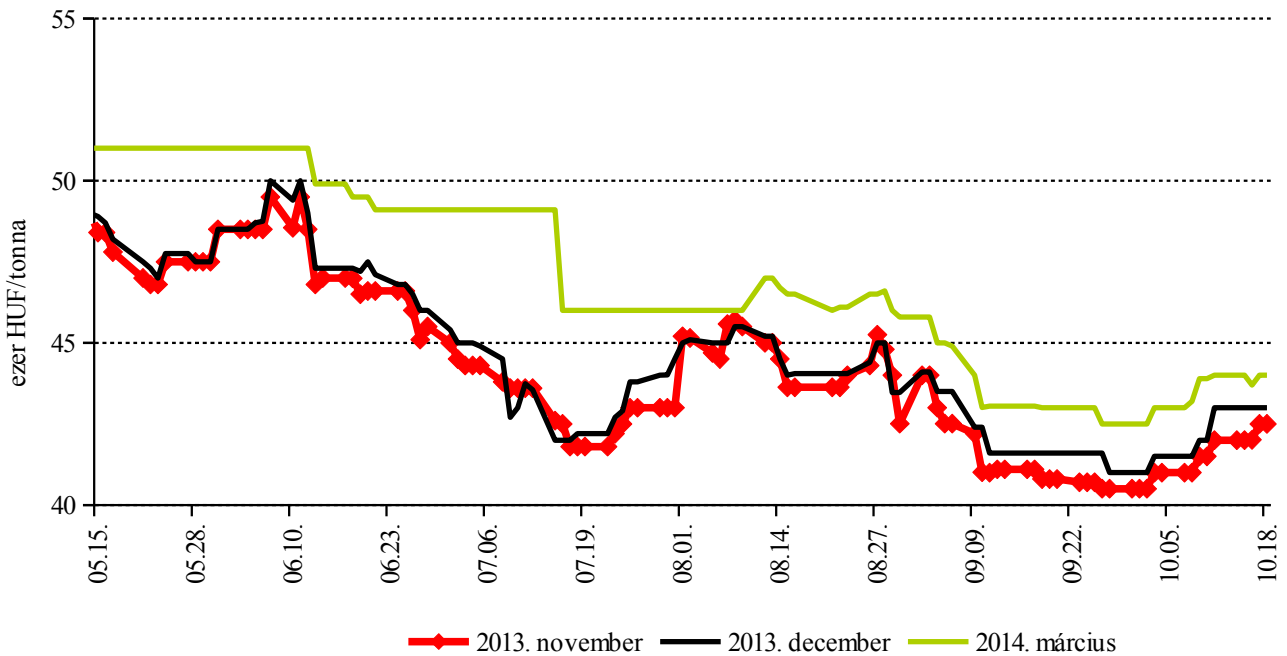
A gabonafélék jegyzése

3. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

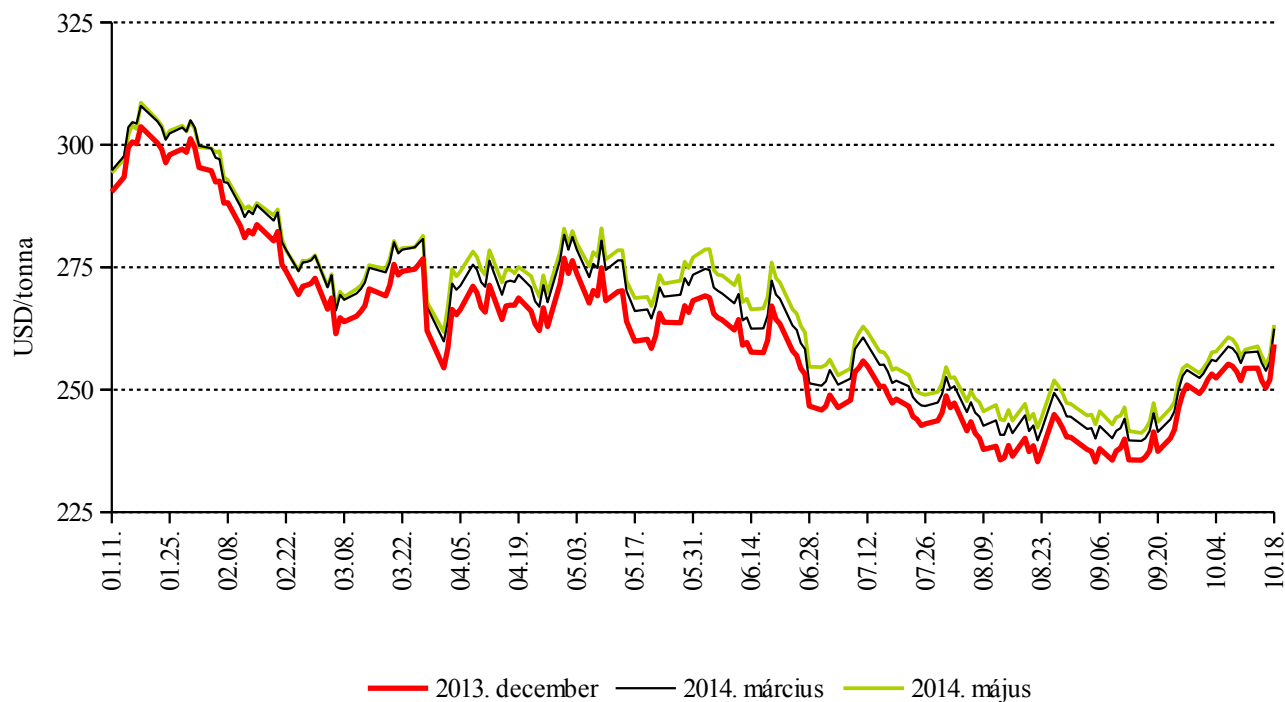
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

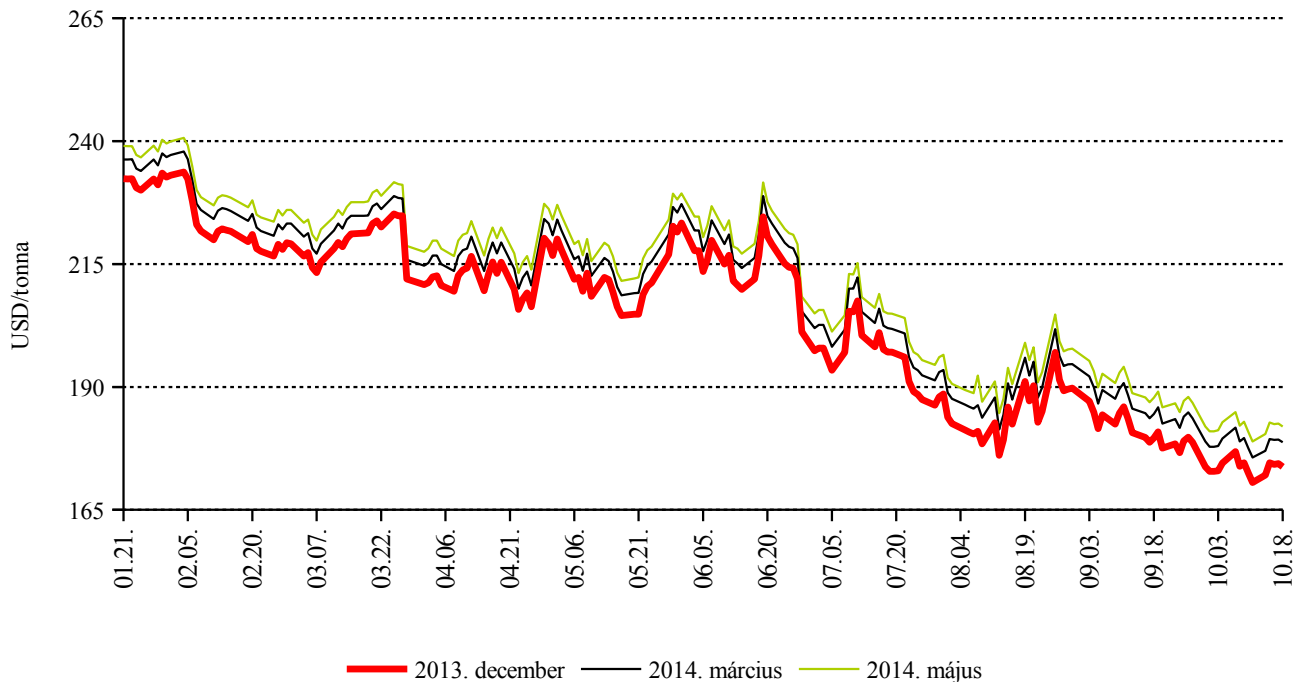
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

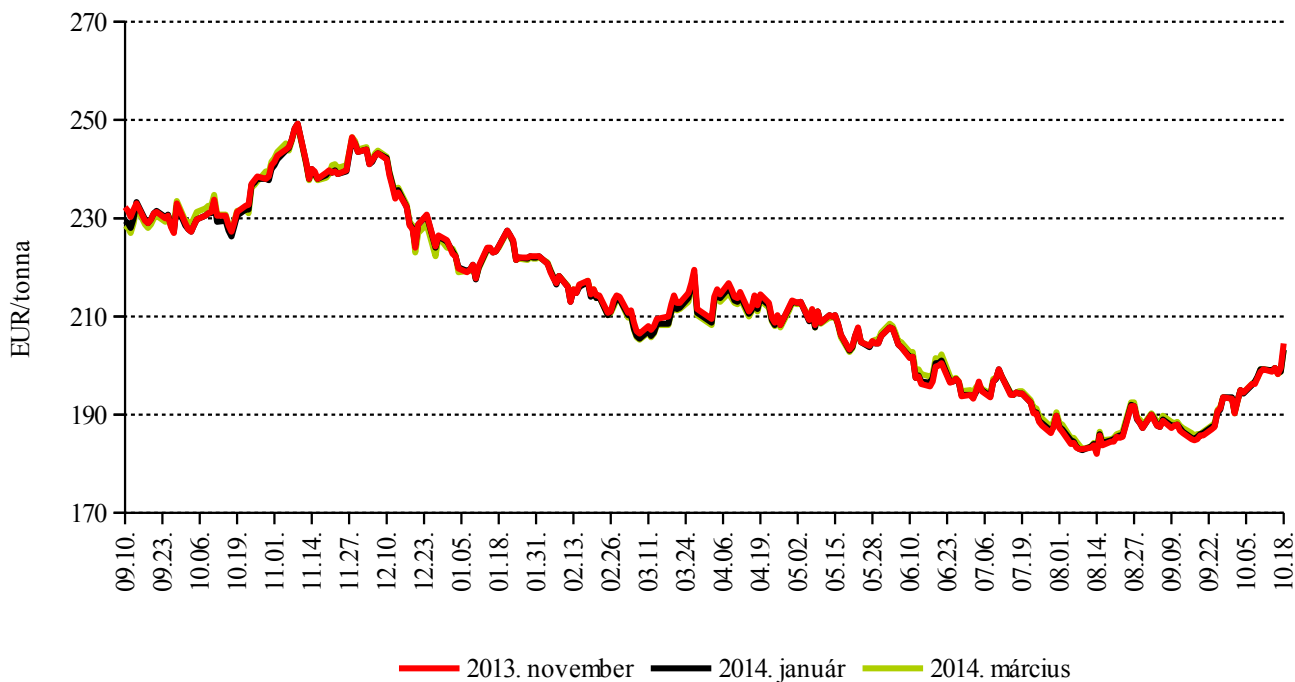
6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

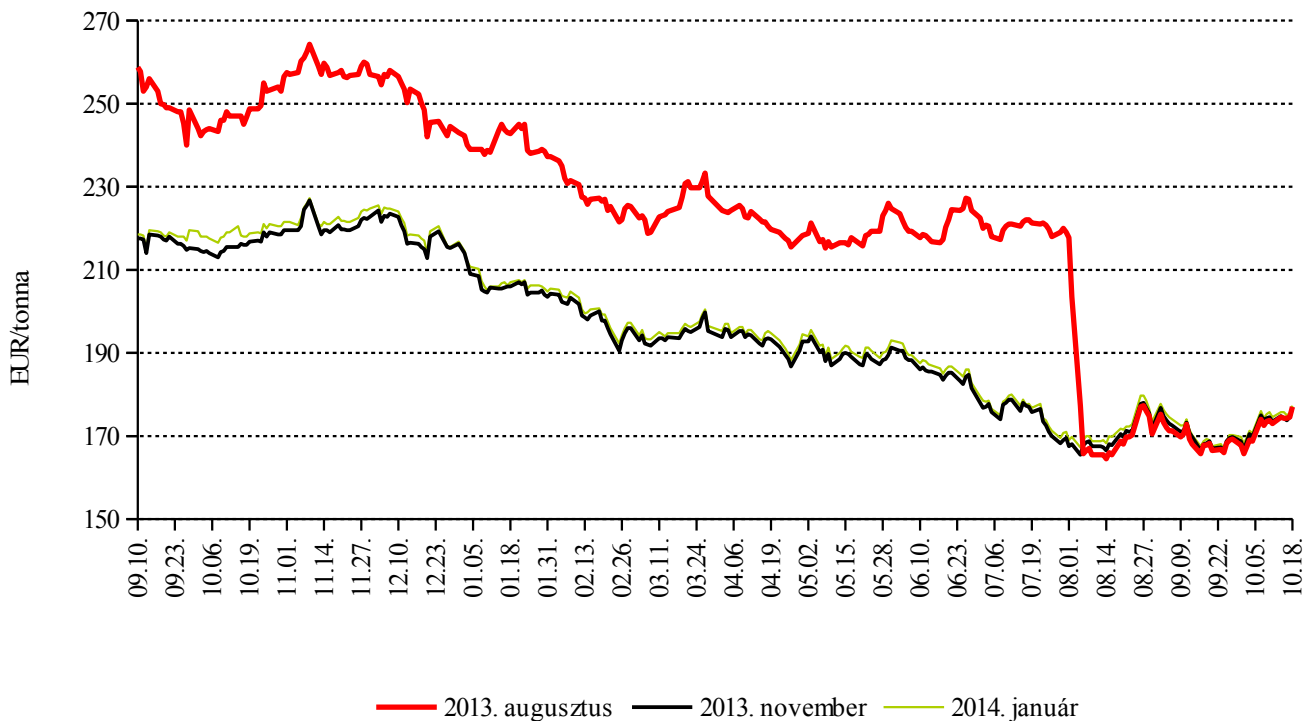

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2012. 41. hét	2013. 40. hét	2013. 41. hét	2013. 41. hét / 2012. 41. hét százalék	2013. 41. hét / 2013. 40. hét százalék
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	1 183	617	562	47	91
	HUF/kg	95	71	71	75	99
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 558	1 313	1 551	100	118
	HUF/kg	96	73	73	76	100
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	320	1 246	1 117	349	90
	HUF/kg	103	81	76	74	94
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/kg	-	-	-	-	-
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	27	28	27	102	96
	HUF/kg	102	86	81	79	94
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	25	29	44	178	154
	HUF/kg	115	90	91	79	100
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	661	485	424	64	87
	HUF/kg	92	70	70	76	101
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	505	373	409	81	110
	HUF/kg	94	73	72	77	98
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	365	211	215	59	102
	HUF/kg	99	76	75	76	99
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	82	-	42	51	-
	HUF/kg	101	-	79	78	-
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	39	49	65	166	131
	HUF/kg	114	91	88	78	97

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	HUF/kg		
	2013. július	2013. augusztus	2013. szeptember
Finomliszt BL 55	208	210	201
Fehér kenyér	326	324	327
Félbarna kenyér	257	263	265
Étkezési búzadara AD	243	243	237

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2013. október 18.)

5. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2013. november	205	60 205	2013. december	259	55 742
2014. január	203	59 837	2014. március	262	56 436
2014. március	203	59 763	2014. május	263	56 595
2014. május	203	59 690	2014. július	258	55 505
2014. november	197	57 923	2014. szeptember	260	55 899
2015. január	198	58 144	2014. december	263	56 578

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2013. november	177	52 109	2013. december	174	37 366
2014. január	177	52 035	2014. március	179	38 433
2014. március	177	52 182	2014. május	182	39 127
2014. június	180	53 066	2014. július	185	39 736
2014. augusztus	183	53 875	2014. szeptember	187	40 228
2014. november	184	54 243	2014. december	190	40 888

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

7. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. december	304	65 345
2014. március	304	65 345
2014. május	304	65 345
2014. július	304	65 345
2014. szeptember	304	65 345
2014. december	304	65 345

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2013.10.10. (százalék)	2013.10.21. (százalék)
Búza	2013. december	259,24	20,2	21,5
Kukorica	2013. december	173,78	22,2	23,4
Szójabab	2013. november	474,5	17,1	17,0
Szójadara	2013. december	451,9	-	24,4

^{a)} Belső volatilitás (*implied volatility*): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

9. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) (2013. szeptember 24.)

Termény	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	42 071	98 612	125 997	10 926	3 683	94 913	132 731	21 928	28 561	32 138	14 180
Kukorica	286 562	359 398	272 643	8 648	5 671	228 033	275 485	70 666	107 907	162 731	44 043
Szójabab	148 384	357 596	96 763	13 765	8 802	175 148	18 407	59 661	47 505	58 940	31 053
Szójadara	67 463	107 630	71 257	517	2 290	51 223	74 953	24 469	20 962	20 077	28 196

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

Javában zajlik a napraforgómag betakarítása Magyarországon. A hírek szerint akár 1,5 millió tonna rekordtermésre is számíthatunk, a hazai feldolgozás igényeit figyelembe véve így közel 700-800 ezer tonna napraforgómagnak kell a külfiacon helyet találni. A korábbi éveket tekintve piaci pozíciónk kedvezőnek tűnik – az első három helyet foglaljuk el az EU beszállítóinak rangsorában –, annak ellenére, hogy részesedésünk az adott ország importjából olykor erősen ingadozik. Piaci lehetőségeinket főként a versenytársnak tekinthető romániai és a bulgáriai napraforgótermés alakulása fogja meghatározni, amely a statisztikák alapján igen biztató. Romániában az 1 millió hektárról közel 2 millió tonnát takaríthatnak be, míg Bulgáriában is megközelíti a termés az 1,9 millió tonnát. Ez az előző évihez képest a két ország részéről 1,4 millió tonnával nagyobb termést jelent. Mindkét ország jelen van a legnagyobb piacunknak számító Hollandiában, ahova évente 100-250 ezer tonna mennyiségben szállítunk magot. Az idei termésből az export várhatóan inkább az alsó határt közelítheti meg, hiszen az említett két ország exportpotenciálja is jelentősen megnőtt. Második legjelentősebb partnerországunk Németország, itt Franciaországot követően a második legnagyobb exportőrök vagyunk az évi 50-150 ezer tonna közötti mennyiséggel, és leginkább Bulgária exportja csökkentheti kilátásainkat. Olaszországba irányuló kivitelünk minden évben a felére csökkent az előző évihez képest 2009 óta, alig 30-40 ezer tonna magot szállítunk már ki, miközben Románia és Ukrajna egyre jelentősebb beszállítóvá lépett elő. Romániába évente 60 ezer tonna napraforgót viszünk ki, az idei évben viszont exportunk jelentősen visszaeshet. Legstabilabb piacunk jelenleg Ausztria, ahova évente 40 ezer tonna mag kerül ki a feldolgozóüzemekbe.

A hazai napraforgómag-feldolgozást illetően legfeljebb 700-800 ezer tonna maggal számolhatunk, ami 300-350 ezer tonna napraforgóolaj termelését jelenti. Egyre nagyobb arányt képvisel a hazai 120 ezer tonna napraforgóolaj-felhasználásban a növekvő, jelenleg már 45 ezer tonnát is meghaladó import, amely főként Romániából és Ukrajnából érkezik. Romániában, Németországban és Szlovákiában egyelőre kedvezőek a kilátások, a szomszédos országokban a beszállítók közül 60-70 százalékos részesedéssel az exportőrök ranglistájának első helyén állunk. Németországban is javultak lehetőségeink az elmúlt évben, ugyanis megelőztük a ko-

rábbi évek legnagyobb beszállítójának számító Hollandiát. Napraforgódarából évente 148 ezer tonna mennyiséget kell elhelyezni a külfiacon, mivel belső felhasználásunk alig 300 ezer tonna és még 50 ezer tonna import is érkezik hazánkba. A magyarországi napraforgó-dara évek óta stabil felvevőpiacának számít Olaszország, Németország, Lengyelország és Szlovénia, és várhatóan ezek a lehetőségek adottak lesznek.

A mértékadó prognózisok az olajnövények termelését rekord mennyiségűre várják a 2013/2014. gazdasági évre, ami akár túlkínálatot is okozhat a világpiacon. Ezért a napraforgómag exportára 2013. augusztus közepéig 365-380 USD/tonnára (82-85 ezer forint/tonna) csökkent a fekete-tengeri régió kikötőiben. A FÁK országokban az újtermés hozamkilátásait azonban az augusztusi szárazság és a szeptemberi extrém mennyiségű csapadék rontotta, így a termés ára ősszel emelkedni kezdett. Október közepén már 420-430 USD/tonna (92-94 ezer forint/tonna) áron kínálták a napraforgómagot a régió kikötőiben. A napraforgómag árának a változását követve a napraforgóolaj exportára az augusztusi stagnálás után 865-880 USD/tonnára (189-192 ezer forint/tonna) növekedett október 15-ére.

Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) áru-piaci szekciójában a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése – a nemzetközi trendnek megfelelően – 40 százalékkal 85 ezer forint/tonnára zuhant április 30. és augusztus 15. között. A betakarítás nyomására a termés határidős ára rövid ideig e szint alá csökkent szeptember végén, viszont október közepén 88-89 ezer forintért lehetett a napraforgómagra ügyletet kötni. A távolabbi határidőre vonatkozó jegyzések inkább a termés árának a stabilizálódását, mintsem a növekedését vetítik előre. A decemberi szállítású napraforgómag tonnánkénti ára 88 ezer forint, a 2014. márciusi termésé 90 ezer forint volt a hazai árutőzsdén október 15-én.

Az AKI PÁIR adatai szerint a magyarországi fizikai piacokon a napraforgómag termelői ára július végén, augusztus elején érte el a legalacsonyabb szintjét, ekkor 85 ezer forint/tonna körüli áron vásárolták fel a terményt. Augusztus utolsó hetére – az ótermésű források apadásával – a napraforgómag termelői ára 107 ezer forint/tonnára emelkedett, az újtermésű napraforgómagot már valamivel 90 ezer forint/tonna alatt kínálták a gazdák, majd ez az ár stabilizálódott szeptemberben és október elején.

9. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

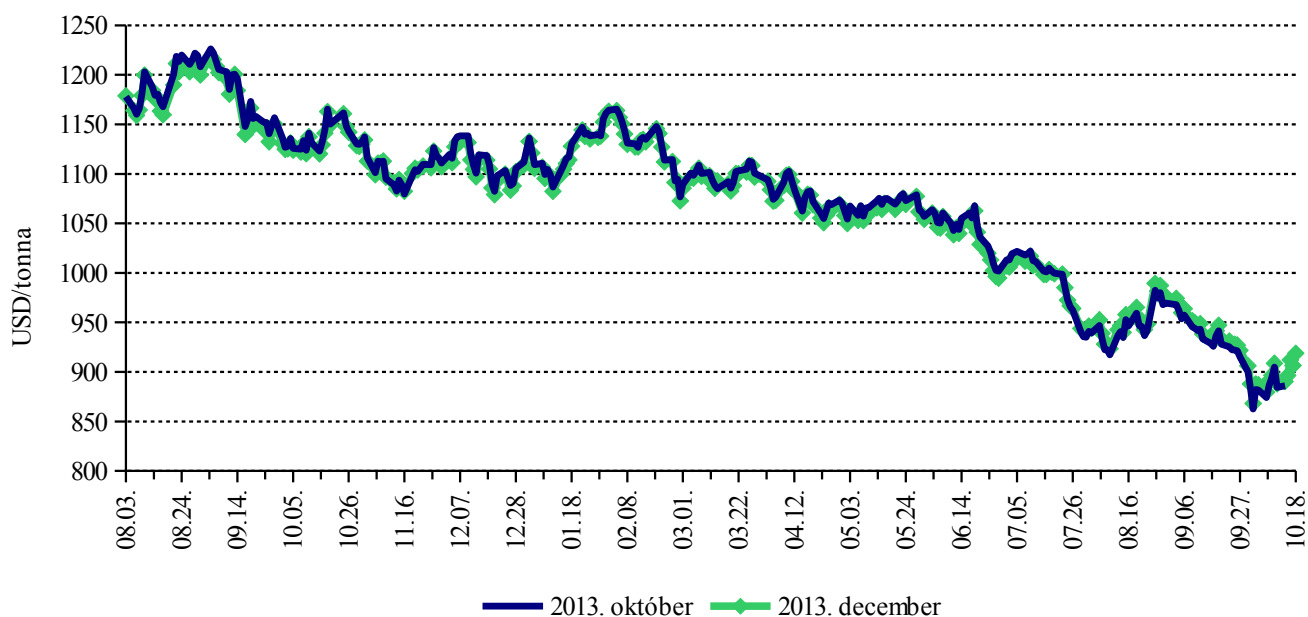
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

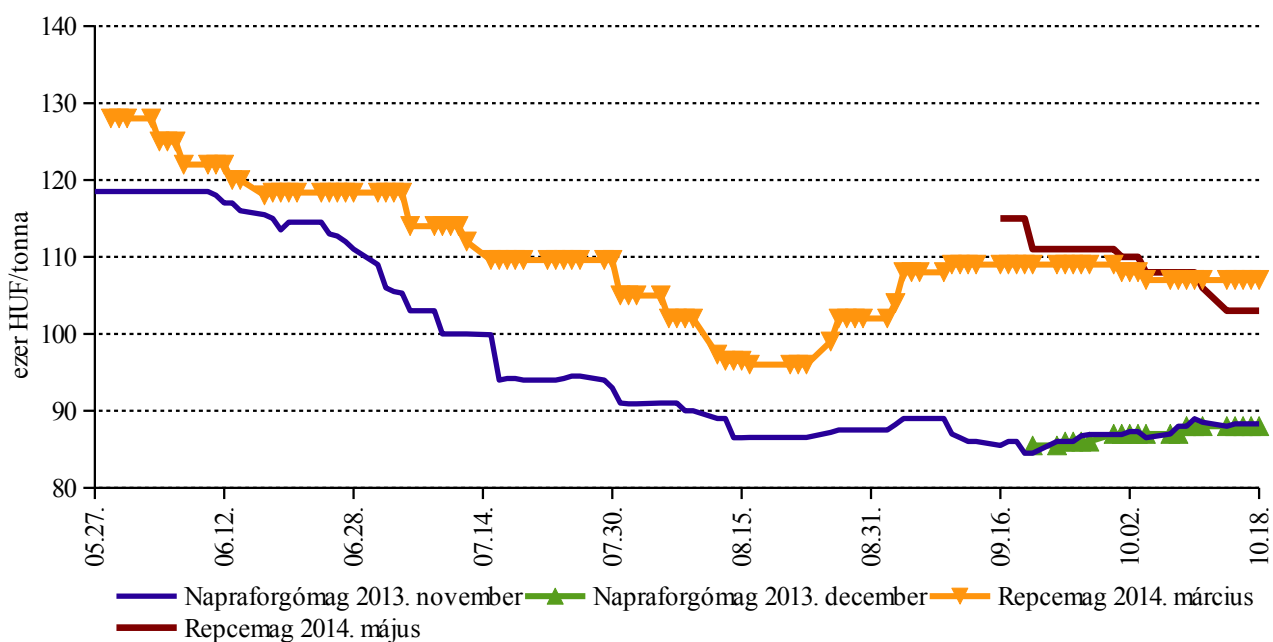
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

11. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

12. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

10. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóí értékesítési átlagára

Megnevezés	Mérték-egység	2012. 41. hét	2013. 40. hét	2013. 41. hét	2013. 41. hét / 2012. 41. hét százalék	2013. 41. hét / 2013. 40. hét százalék
Ipari napraforgómag	tonna	61 274	65 698	45 564	74	69
	HUF/tonna	130 435	88 808	90 622	69	102
Repcemag	tonna	3 360	1 298	-	-	-
	HUF/tonna	150 398	103 393	-	-	-
Nyers napraforgóolaj	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Napraforgódara	tonna	-	-	10 768	-	-
	HUF/tonna	-	-	53 719	-	-
Nyers repceolaj	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Repcedara	tonna	1 441	-	1 283	89	-
	HUF/tonna	73 000	-	63 560	87	-

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2013-10-01	678	200 723
		2013-10-08	673	198 677
		2013-10-15	673	198 831
Napraforgóolaj (finomított)		2013-10-01	853	252 570
		2013-10-08	823	242 991
		2013-10-15	823	243 180
Szójaolaj (nyers)	Olaszország	2013-10-01	733	217 018
		2013-10-08	723	213 448
		2013-10-15	733	216 571
Szójaolaj (finomított)		2013-10-01	788	233 313
		2013-10-08	778	229 697
		2013-10-15	783	231 354
Napraforgódara		2013-10-01	-	-
		2013-10-08	-	-
		2013-10-15	-	-
Repcedara	Ausztria	2013-10-01	218	64 439
		2013-10-08	218	64 256
		2013-10-15	218	64 306

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2013. október 18.)

12. táblázat: Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2013. november	378	111 283
2014. február	379	111 578
2014. május	380	111 725
2014. augusztus	376	110 768
2014. november	378	111 283
2015. február	381	112 240

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

13. táblázat: Szójabab

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. november	475	102 027
2014. január	474	101 898
2014. március	468	100 565
2014. május	462	99 339
2014. július	461	99 038
2014. augusztus	456	98 135

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

14. táblázat: Szójadara

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. december	452	97 168
2014. január	447	96 114
2014. március	435	93 577
2014. május	426	91 534
2014. július	422	90 760
2014. augusztus	418	89 835

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

CUKORPIACI JELENTÉS

A cukor világszoci ára 2013 szeptemberében növekedésnek indult. A londoni árutöszdén a fehéröukor legközelebbi határidőre szóló jegyzése 513,8 dollár/tonna volt október közepén, ami 6,7 százalékos emelkedést jelent az egy hónappal korábbi árhoz képest. A New York-i árutöszdén a nyersöukor 2014. márciusi határidőre szóló jegyzése 11,5 százalékkal 430 dollár/tonnára, a 2014. május határidőre szóló jegyzése 10,3 százalékkal 424 dollár/tonnára emelkedett október közepén.

A nemzetközi öukorárak egy évvel ezelőtti árszintre való erősödését az magyarázza, hogy Brazília legnagyobb kikötőjében, *Santosban* októberben tűz pusztított, amely során több mint 300 ezer tonna öukor megsemmisült, raktárépületek és rakodóberendezések rongálódtak meg, ami a későbbi kiszállítást gátolhatja.

A londoni székhelyű *Czarnikow* tanácsadó cég előrejelzése szerint a globális öukorkibocsátás az előző évi 185,8 millió tonnáról a 2013/2014. gazdasági évben 181,8 millió tonnára eshet vissza. A *Rabobank* legfrissebb jelentése szerint ugyanakkor a felhasználást továbbra is meghaladhatja a termelés, és a globális öukortöbblet a folyó gazdasági év végére előreláthatóan 5,4 millió tonna körül alakul.

Az *UNICA* szerint Brazília közép-déli régiójában szeptember utolsó két hetében 2,3 millió tonna öukrot állítottak elő, ami csaknem 4 százalékkal több, mint az előző év azonos időszakában termelt mennyiség.

Az *OCSB* Thaiföldön – a kedvezőbb, több csapadékot hozó időjárás miatt – a korábban vártnál nagyobb mennyiségű (11 millió tonna) öukornád betakarításáról tájékoztatott a 2013/2014. (november-október) gazdasági évre vonatkozóan.

Kína második legnagyobb öukornádkortermelő tartományában, *Yunnanban* 22 millió tonna öukornádat terveznek betakarítani a 2013/2014. évi szezonban, szemben a 2012/2013. gazdasági évben termelt 17,6 millió tonnával. Az *ISO* szerint Kínában a öukorfogyasztás 16,25 millió tonnára emelkedhet a folyó évi szezonban, míg az előző évi fogyasztás 15,8 millió tonna volt.

Az Európai Bizottság adatai alapján az Unió öukortermelése várhatóan 7 százalékkal 16 millió tonnára csökken a folyó gazdasági évben (2013. október – 2014. szeptember). Franciaországban várhatóan 4,3 millió tonna, Németországban 3,5 millió tonna és Lengyelországban 1,4 millió tonna öukrot állítanak elő. A Franciaországi Mezőgazdasági Minisztérium az október elsején megjelent termésbecslésében az ideai öukorrépa-termésre

vonatkozó előrejelzését 34,2 millió tonnáról 33,2 millió tonnára mérsékelte.

Az oroszországi Mezőgazdasági Minisztérium szerint az orosz öukorrépa-termelők 498 ezer hektárról takarítottak be öukorrépa-t 2013. október közepéig. Ez lényegesen kisebb mind a tavaly ilyenkor betakarított 630 ezer hektárnál, mind a két évvel ezelőtti 591 ezer hektáryi területnél. Oroszországban a öukorrépa-kampány szeptember 24-én kezdődött. Az ország 2013/2014. gazdasági évi öukortermelése 890 ezer tonna körül várható, ami elmarad az előző szezonban termelt 1,09 millió tonna mennyiségtől.

Az ukrájnai Öukortermelők Országos Szövetsége (*Ukrtsukor*) szerint Ukrajnában a szeptember végéig betakarított öukorrépa-tól csak 55 ezer tonna öukrot állítottak elő, ami közel 73 százalékkal kevesebb, mint az egy évvel ezelőtti mennyiség. A kampány elején felszedett öukorrépa-t az idén mindössze 7 öukorgyár dolgozta fel, szemben a tavalyi 50 üzemmel. Míg idén a termelőktől a feldolgozók 626 ezer tonna öukorrépa-t vásároltak fel szeptemberben, addig egy évvel ezelőtt 2,6 millió tonnát. Az ukrájnai Mezőgazdasági Minisztérium szerint a 2013/2014. gazdasági évben (szeptember-augusztus) az előző évinél 700-900 ezer tonnával kevesebb, összesen 2,2 millió tonna öukorrépa-t takaríthatnak be a gazdák a termőterületek csökkenése miatt. A öukorrépa-val beültetett terület 306 ezer hektár volt 2013-ban, lényegesen kisebb, mint az egy évvel korábbi 485 ezer hektár. Az ukrájnai Gazdaságfejlesztési Minisztérium az ország öukorkivitelét mindössze 10 ezer tonnára várja a 2013/2014. gazdasági évben, ami jelentős csökkenés a 2012/2013. évi szezonban külpiacon értékesített 134 ezer tonnához képest.

A kaposvári öukorgyárban 2013. szeptember 12-én az első öukorrépa szállítmányok fogadásával elindult az ideai kampány, ami a 120. a gyár történetében. A Magyar Öukor Zrt. vezérigazgató-helyettese elmondta: a kedvezőtlen időjárás miatt, a tervezettnél mintegy 20 százalékkal kevesebb öukorrépa sikerült leszerződniük, így várhatóan 750-800 ezer tonna terményt dolgoznak fel. A szükséges energiaigény nagy részét a társaság 100 százalékos tulajdonában lévő Biogáz Fejlesztő Kft. fermentorai biztosítják, a répaszeletek hasznosításával.

A KSH adatai szerint Magyarországon a kristályöukor fogyasztói ára 267 forint/kg volt 2013 szeptemberében, ami az előző évinél 10 százalékkal alacsonyabb. Ezzel szemben a fogyasztói árfigyelésben szereplő szomszédos országok közül Szlovákiában 3,5 százalé-

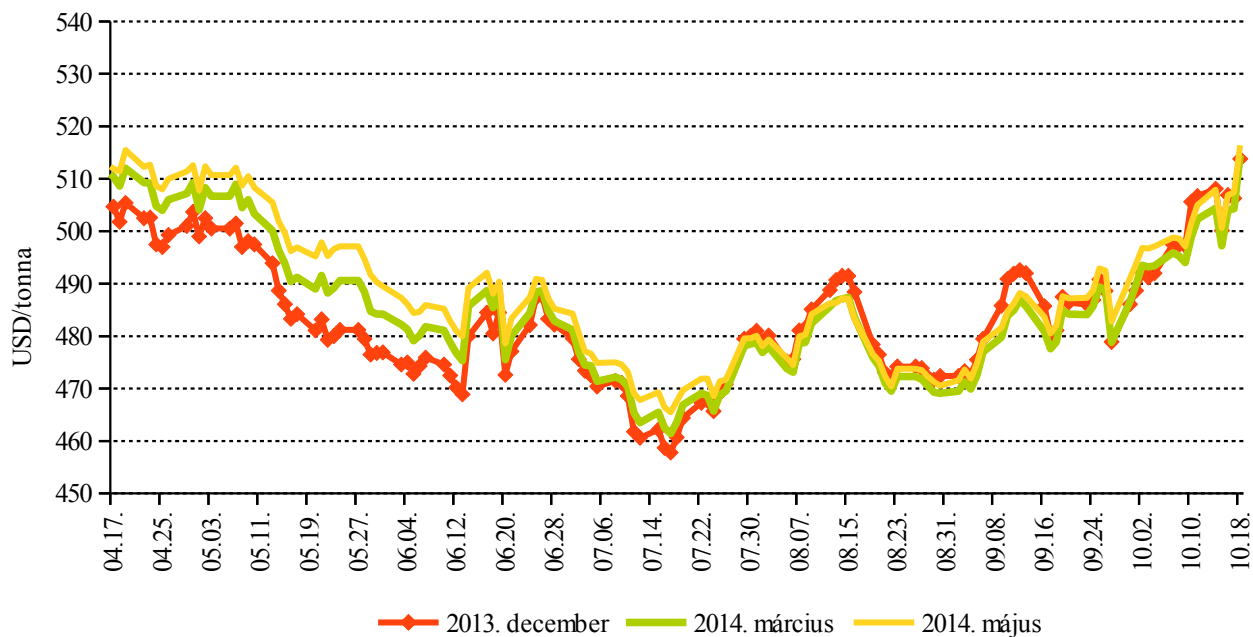
kal, Szlovéniában 6,3 százalékkal nőtt augusztusban a kristálycukor fogyasztói ára 2012 azonos időszakához képest.

Agrárpolitikai Hírek

- A 96/2013. (X.14.) VM rendelet alapján a cukorrépa-termelők nemzeti kiegészítő támogatása 1 milliárd 180 millió forintról 1 milliárd 980 millió forintra emelkedik. Ezzel párhuzamosan, a tonnánkénti támogatás 5,2 euró/tonnáról 8,72 euró/tonnára, a hektáron-

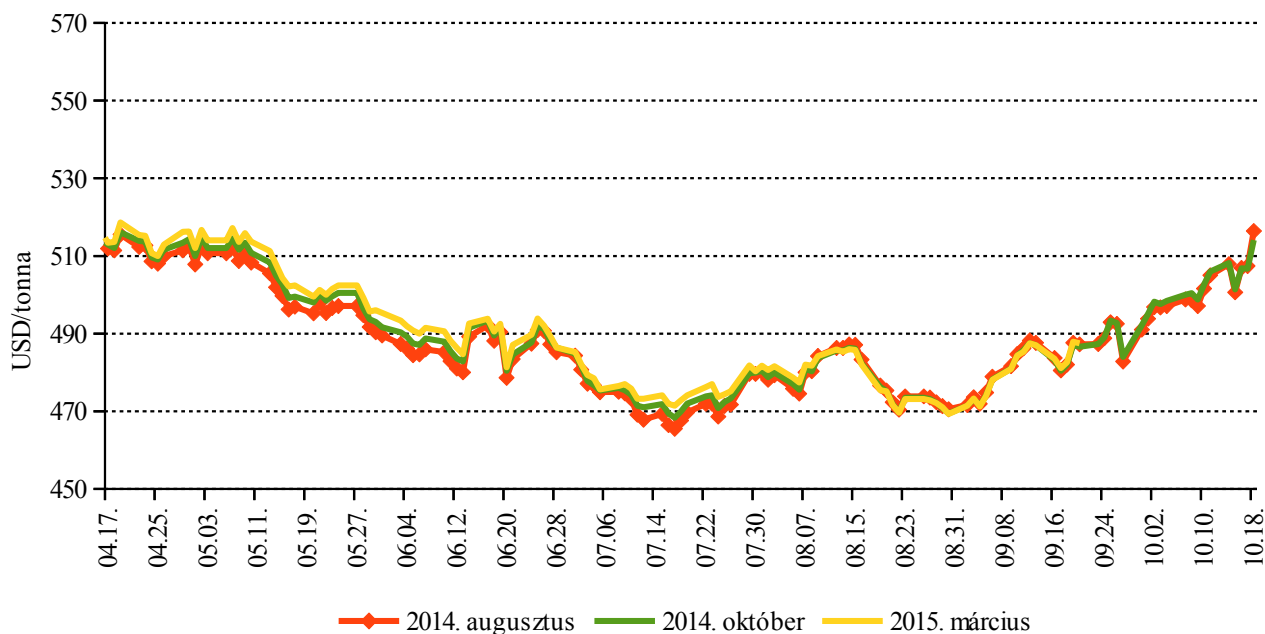
ként adható maximális támogatási összeg pedig 500 euróról 850 euróra módosul. Az ügyfelek automatikusan a magasabb összeget kapják kézhez 2013-ban, amennyiben a támogatási kérelmet az október 15-i határidőre beadták a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz. A támogatási összeg késedelem esetén napi 10 százalékkal csökken.

13. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló kötési ára a londoni árutőzsdén I.

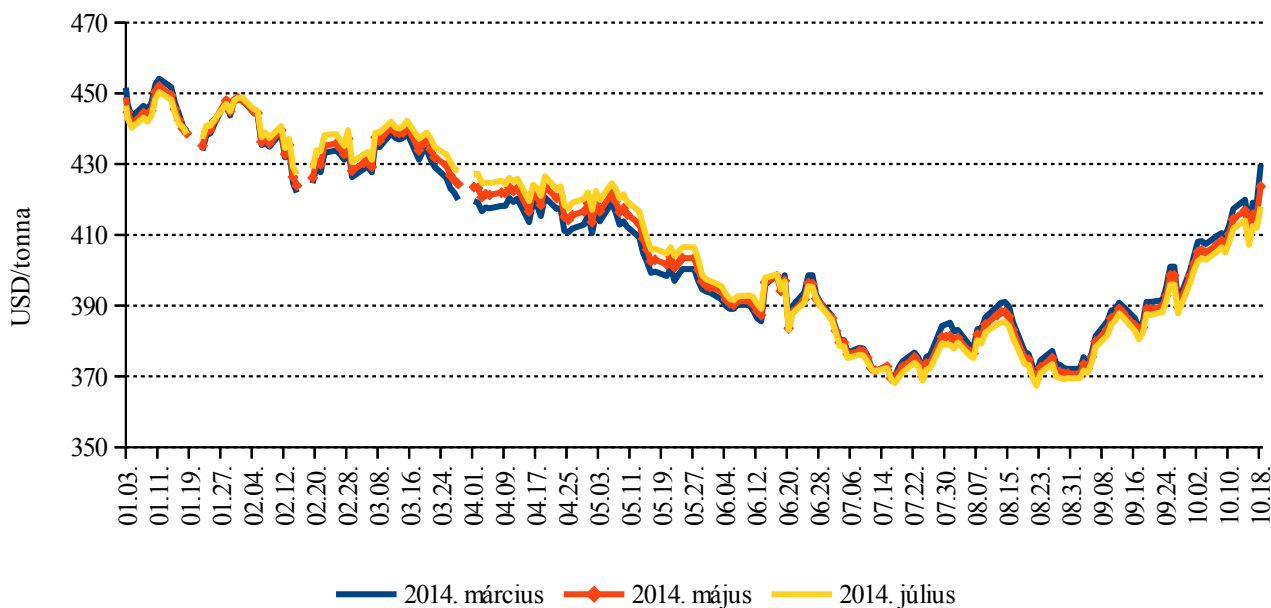
Forrás: London International Financial Futures and Options Exchange

14. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló kötési ára a londoni árutőzsdén II.

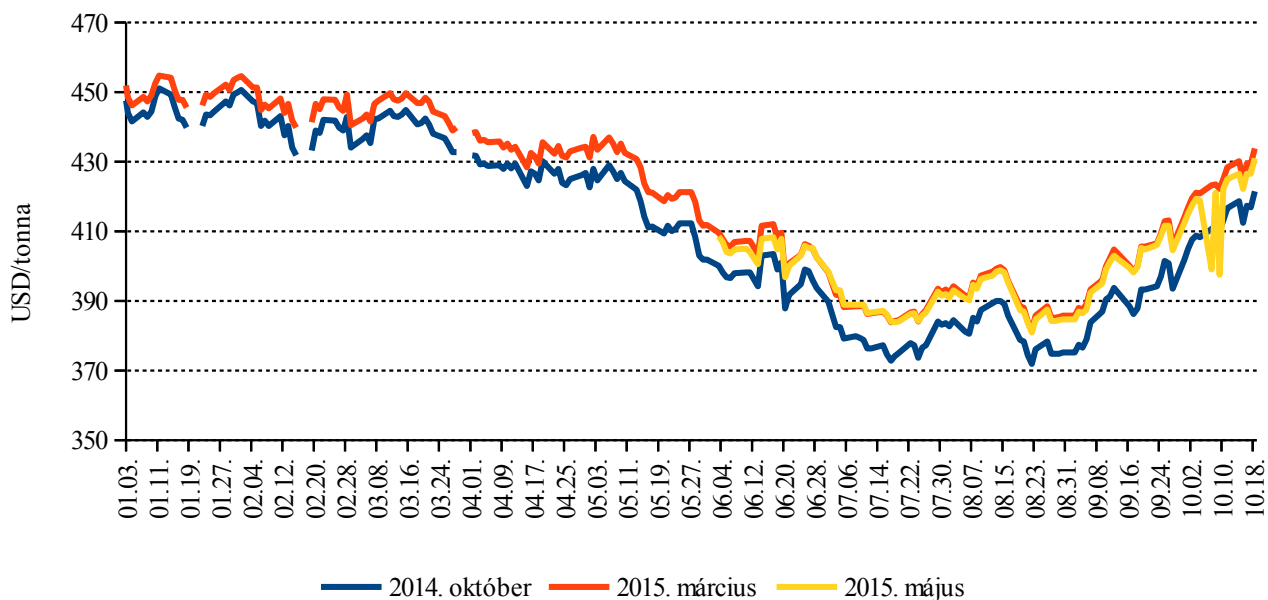
Forrás: London International Financial Futures and Options Exchange

15. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.

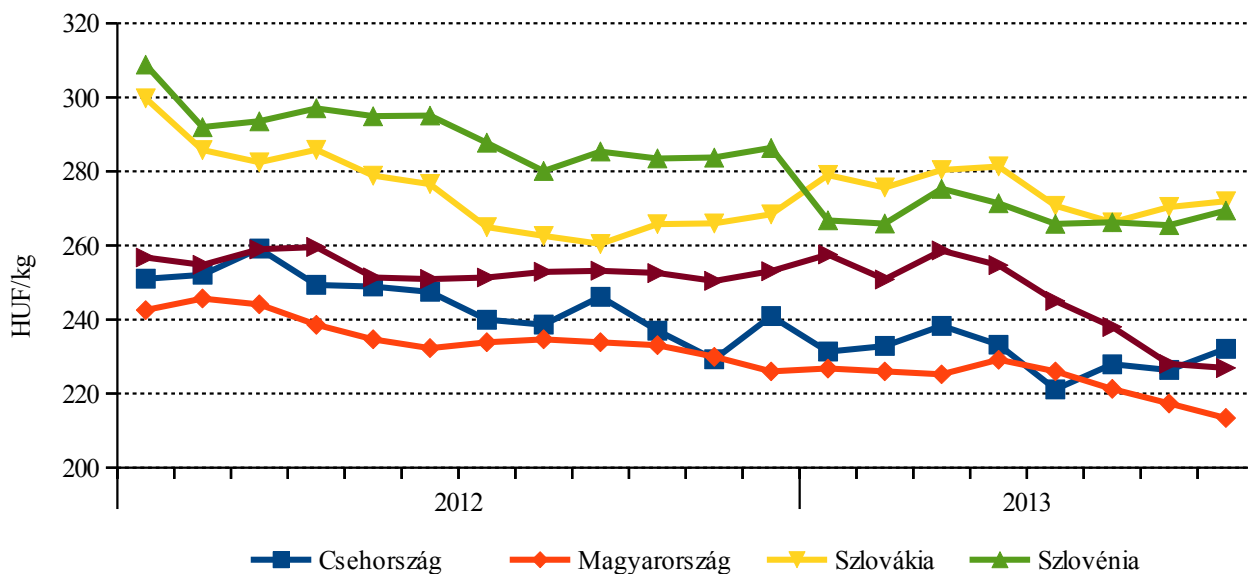
Forrás: Intercontinental Exchange

16. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.

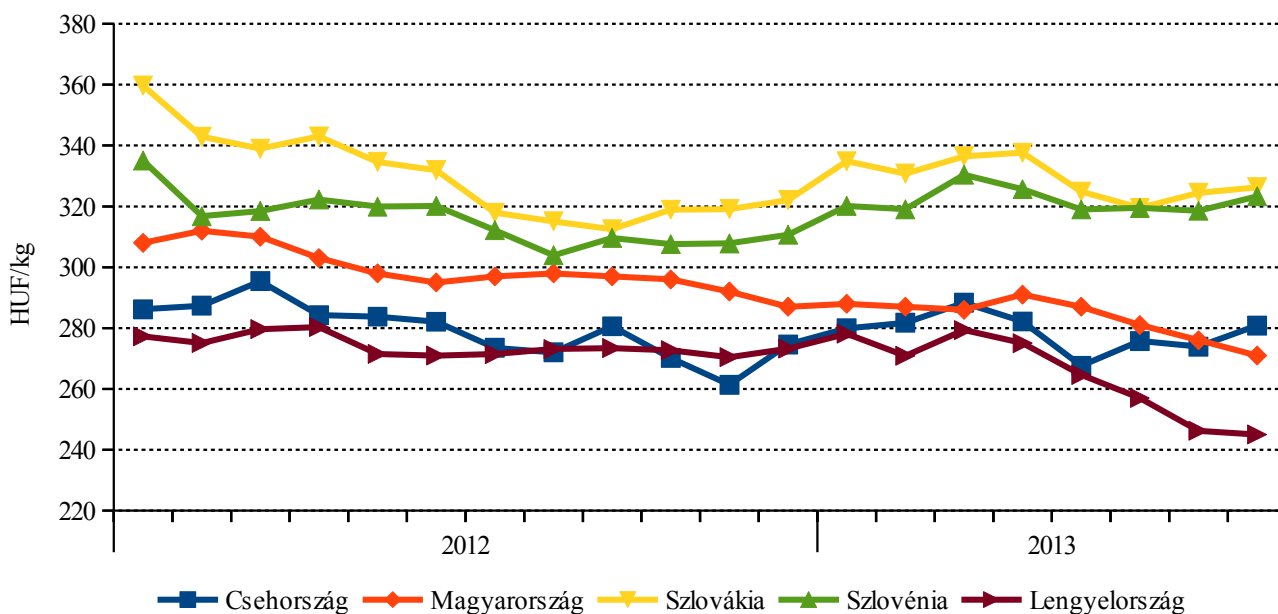
Forrás: Intercontinental Exchange

17. ábra: A kristálycukor áfa nélküli fogyasztói ára

Forrás: Magyarország, Szlovákia, Csehország és Szlovénia Statisztikai Hivatala

18. ábra: A kristálycukor fogyasztói ára áfával

Forrás: Magyarország, Szlovákia, Csehország és Szlovénia Statisztikai Hivatala

